

A KÖNYVTÁR CÉLKITŰZÉSEINEK ÉS EREDMÉNYEINEK ÖSSZEVETÉSÉT CÉLZÓ ELEMZÉS A HELYI ÉS TÁRSADALMI ÉRDEKEKKEL

2019

NY63

A dokumentum címe	A könyvtár célkitűzéseinek és eredményeinek összevetését célzó elemzés a helyi és az országos társadalmi érdekekkel
Verziószám	–
Fájlnév	Celkituzesek
Oldalszám	8
Készítette	Partnerek munkacsoport (Egyediné Gál Erika, Dömötör Anikó, Czakó Dóra, Rendeckné Nyul Marianna)
Jóváhagyta	Minőségirányítási Tanács
A jóváhagyás dátuma	2019. július 30.
A hatálybalépés dátuma	–

Minőségirányítási Tanács
vezetője

igazgató

A Bács-Kiskun Megyei Katona József Könyvtár az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program keretén belül az EFOP-3.7.3-16-2017-00300 azonosító számú **A KÖNYVTÁR TUDÁS-ESÉLY MINDEN-KOR** című projektje **49.104.705 Ft** támogatásban részesült, 100 % támogatási intenzitással.

A pályázat megvalósítása két nagy társadalmi érdek mentén, az **egész életen át tartó tanulás és a hátrányos helyzetűek segítése** érdekében zajlik.

A Bács-Kiskun Megyei Katona József Könyvtár kiemelt tevékenységének tekinti az egész életen át tartó tanulás feltételeinek, szolgáltatásainak továbbfejlesztését. Pályázatunk segítségével a korábbiakhoz képest lényegesen több tanulási program kialakítását célozzuk meg, ugyanakkor olyan használói rétegek felé fordulunk, akik kiszorultak a hagyományos képző intézményekből. A projektet konzorciumi formában valósítjuk meg, partnerünk a Kiskunfélegyházi Petőfi Sándor Városi Könyvtár.

A bevont célcsoportok: munkanélküli háztartásban élők; érettségizett, szakképesítéssel nem rendelkezők; pályakezdő munkanélküli fiatalok; egyetlen felnőttből álló háztartásban élő, gyermekeket eltartó résztvevők; fogyatékkal élők; hajléktalan vagy lakhatási problémával küzdő, marginalizálódott személyek; GYED-en vagy GYES-en lévők; kisebbséghez tartozó személyek; intézményekben élők. A célcsoportok sokfélesége hozzájárul a projekt eredményességéhez és kiegyensúlyozottságához. A projektben Bács-Kiskun megye több településének lakossága vehet részt a különböző tanulási formákban történő képzéseken. A projektben 3 év alatt 28 tanulási programot terveztünk meg 2560 órában, összesen 750 résztvevővel, ebből a hátrányos helyzetűek száma 653 fő, arányuk 87%. A bevonni kívánt munkanélküliek száma 24 fő, inaktívak (GYES-en, GYED-en lévők, börtönben élők) száma 442 fő.

A projekt keretében különböző tanulási tematikák megvalósítását tervezzük:

Angol nyelvi képzés – heti szakkör olyan fontos ismeretanyag elsajátítására ad lehetőséget, amely az újra munkába állást, vagy az új munkahely megtalálását teszi eredményesebbé. A kezdő tanfolyamot eredményesen elvégzők haladó kurzuson tanulhatnak tovább.

Cigánymesék – havi szakkör egy kisebbség néprajzi értékeit dolgozza fel a vizuális nevelés eszközeivel.

Egyedül is megy? – havi szakkör az egyedülállók problémáinak leküzdésében szeretne eredményt elérni, befolyásolva a család életminőségének javítását.

Együtténeklők – művészeti csoport a kóruséneklés közösségépítő erejét kihasználva fejleszti a zenei kompetenciákat három éven keresztül évente megújuló tartalommal.

Az élet iskolája – havi szakkör a fogvatartottak szocializálási hiányosságait igyekszik felszámolni.

Hangszerkaland – havi szakkör a zenei kompetenciákon túl az érzelmi intelligencia fejlesztését is eredményezi.

Készíts magad textiljátékot! – havi szakkör keretében a GYED-en vagy GYES-en lévő kismamáknak kínálunk tanulási lehetőséget a kreatív varrás alapjainak elsajátítására.

Lovári nyelvi képzés – heti szakkör hiánypótló tartalmat kínál, amely a kisebbségi és a többségi társadalom számára is hasznos, új kommunikációs lehetőséget biztosít.

Mondókázó kismamáknak – heti illetve havi szakkörön játékos formában tanítjuk a kismamákat versekre, gyerekdalokra, höcögtetőkre, mondókákra több helyszínen, három éven át évente megújuló tematika alapján.

Szülők iskolája – havi szakkör keretében diszlexiás fejlesztő játékokat, otthoni környezetben is gyakorolható, érdekes feladattípusokat, módszereket tanítunk meg a szülőknek.

Életvezetési tanácsok – havi szakkör a lakhatással nem rendelkezőket segíti az eredményesebb életvezetés módjainak megismertetésével. Pszichológiai tréning – havi szakkörön segítséget nyújtunk az önértékeléshez, a hatékonyabb személyközpontú kommunikációhoz, a különféle családi szerepekhez, a problémakezeléshez.

Színe-java – havi szakkör a színezés tevékenység gyakorlásával járul hozzá a résztvevők mentális állapotának javításához.

Gyógyító irodalom – havi szakkör biblioterápiás képzés, melynek célkitűzése az emberi kapcsolatok előmozdítása, szociabilitás erősítése, közösségi érzékenyítés, önismeret fejlesztés, kommunikációs készségek fejlesztése.

Helyben a segítség – foglalkozássorozat a szociális hátrányok leküzdésében segít a célcsoport életkorához igazított tanulási programmal, digitális kompetenciafejlesztéssel.

Okosodj a könyvtárral! – havi szakkör egy hátrányos társadalmi csoport, a látáskorlátozottak technológiaismereti hátrányát szünteti meg.

Tűzpiros kígyócska – havi szakkör a roma társadalom kultúrtörténeti és néprajzi hagyományait, értékeit mutatja be elsősorban irodalmi élményekből kiindulva.

Utazók a könyvtárban – ismeretterjesztő előadássorozat a világ épített és természeti környezetét, kultúráját, szokásait, sokszínűségét tárja fel.

Sokszemközt – kompetenciafejlesztő szaktábor lehetőséget biztosít az intenzív önismereti, közösségépítő és kreativitásfejlesztő foglalkozások megvalósításának.

A projekt tervezett befejezési dátuma: 2020. december 31.

A projekt megvalósításának helyszínei fizikailag és kommunikációt tekintve is akadálymentesek. A szegregáció- és diszkriminációmentesség minden helyszínen biztosított, így az eltérő szubkultúrájú emberek tanulása megfelelő módon történhet.

A földrajzi környezetből eredő hátrányok csökkentését a leghátrányosabb helyzetű járások (Bácsalmási és Jánoshalmi járás) településeinek bevonása segíti.

Projektünk az alábbi csoportokba tartozó emberek társadalmi kirekesztésének csökkentését eredményezi, az esélyteremtés biztosításával, társadalmi aktivitás növelésével: 50 év feletti nők, romák, akadályozott/fogyatékossgal élő/megváltozott munkaképességű emberek, időskorúak, nyugdíjasok, alacsony végzettségűek, 45 év feletti inaktívak.

Az esélyegyenlőséget segítő intézkedések az alábbi konkrét hatással vannak a résztvevőkre, környezetükre, társadalmi helyzetükre: megfelelő munkaerő-piaci pozícióhoz való hozzáférés; megfelelő képzettséghez való hozzáférés; megfelelő intézményi, társadalmi és közösségi kapcsolatrendszerhez való hozzáférés; megfelelő információhoz való hozzáférés; megfelelő közszolgáltatásokhoz való hozzáférés; befogadó közösség, a társadalmi környezet szemléletének fejlesztése.

A megszerzett tudás, a fejlesztett készségek és képességek alkalmassá teszik a képzésben résztvevőket a személyes, az állampolgári, a társadalmi szempontból történő fejlődésre. A nem formális képzés során új vagy újra felidézett tudást, korszerű és hasznos információkat szereznek, csökken a szociokulturális hátrányuk. Fejlődik szociális érzékenységük, a közösségek és a társadalmi együttélés erősödik.

A szervezett, életen át tartó tanulást segítő, szolgáltatásainkat a digitális írástudást fejlesztő programjainkat, valamint az ezekhez megfelelő terek kialakítását a tanfolyami résztvevők, illetve együttműködő partnereink igényei alapján állítottuk össze.

Tekintettel arra, hogy korunk legjellemzőbb értéke az információ, használói oldalról kiemelt figyelmet kívánunk szentelni a lakosság információ-szerzési nehézségekkel küzdő rétegeire, a

hátrányos helyzetű olvasóinkra, valamint azokra is, akik egyéb okok miatt nem tudják vállalni a könyvtári tagságot, de használói kívánnak lenni bizonyos könyvtári szolgáltatásainknak az esélyegyenlőségük javítása érdekében.

Évek óta nyújtunk technikai segítséget a lakossági pályázatok (Erzsébet program, háztartási gép-csere program) benyújtásában. A hozzánk rendszeresen visszatérők mellett, új használók is igénylik a szolgáltatásunkat.

Évek óta tartunk szemléletformáló előadásokat az idős korosztály számára is – az online biztonságról a Bács-Kiskun Megyei Rendőr Főkapitánysággal Együttműködve. A résztvevők és a rendőrség is számít az együttműködésre.

A személyi **jövedelemadó bevallás technikai segítségnyújtása iránti igény** mind az adózók, mind pedig a Nemzeti Adó- és Vámhivatal részéről újra és újra megfogalmazódik a májusban megtartott – személyi jövedelemadó bevallást segítő - rendezvény során.

Az **idős korosztály** pihenési programjának tervezése hatékonyabbá, az ügyintézés (pl. szállásinformációk, jegyvásárlás) gyorsabbá tétele igényként fogalmazódott meg a korábbi években megtartott ismeretterjesztő előadások, bemutatók alkalmával is.

A lakosság informatikai műveltségének és digitális írástudásának fejlesztése érdekében 2002 májusa óta folyamatosan szervezünk kezdő és haladóbb szintű 30 órás Internet használói tanfolyamokat. Az eredményes pályázatainknak (Digitális Jólét Program Pont eszközparkjának fejlesztése, valamint európai uniós pályázatok) által biztosított laptopok segítségével **korszerűsíthettük a tanfolyami eszközparkunkat**, az okos eszközöknek köszönhetően pedig kiterjesztettük **képzési tematikánkat az IKER-1 és IKER-2 követelmények irányába** is. Továbbá kialakítottuk a XXI. század igényeinek is megfelelő korszerű oktatási helyszínt, a digitális labort. A tanfolyamokon végzett hallgatóknak - a fentiek mellett - mentori segítséggel támogatott gyakorlási lehetőséget biztosítunk a könyvtár, ill. a Digitális Jólét Program pont számítógépein, egy szintén pályázati támogatásból kialakított, korszerű munkaállomásokot is magában foglaló egyéni tanulótérben. Úgy gondoljuk, e szolgáltatásaink segítik a lakosság hátrányosabb helyzetű rétegeinek (idősek, kismamák, álláskereső, alacsony iskolázottságúak, fogyatékkal élők) társadalmi érvényesülését. **A képzésekre, az eszközpark korszerűsítésére, valamint a mentori segítséggel támogatott gyakorlási lehetőségre a korábbi évek tanfolyamainak minőségbiztosítási kérdőívein jelezték a résztvevők az igényeiket.**

A szolgáltatások, programok szervezése, valamint az eredményeket szemléltető **statisztika készítése a Katona József Könyvtár következetes minőségbiztosítási rendszere** mentén történik, így igazodik a legkülönbözőbb pályázatokban elvárt statisztikai és egyéb adatszolgáltatáshoz is.

A fenti törekvéseink szervesen illeszkednek **városunk fejlesztési és szolgáltatási koncepciójába, amely szerint: „Kecskemét olyan, európai értékeket követő, egyúttal saját identitását is megfogalmazó és azt büszkén vállaló várossá kíván válni, amely képes egyensúlyt teremteni a gazdasági fejlődés és a közösségi értékek között, felelősen gondolkodik természeti és épített környezetéről, társadalmában nyitott, befogadó és innovatív.”¹**

Továbbá segítik **Bács-Kiskun megye fejlesztési koncepciójához tartozó célrendszer megvalósulását: „A vidék fenntartható fejlesztéséhez hozzájárulnak a kiváló minőségű mezőgazdasági termékek, a vidéki lakosság kreativitásának és az élethosszig tartó tanulásnak** köszönhetően a vállalkozói szféra a termelés és szolgáltatás terén is folytonosan képes megújulni, a megyeszékhely integrált fejlesztése nyomán megerősödő centrum törekvéseivel harmóniában. A Homokhátság gazdasági leszakadása megáll, az elvándorlás csökken, a táj sajátos arculata turisztikai, környezetvédelmi és letelepedési szempontból is vonzó lehetőségeket kínál. A lakossági, vállalkozói és önkormányzati szféra hatékony környezetgazdálkodás iránti elkötelezettsége fenntartható marad. A klímaváltozáshoz való alkalmazkodás kihívásai irányában elkötelezett kutatók, fejlesztők hozzájárulnak a nemzetközi tudástőke gyarapodásához, **a tanulás az alapfokú neveléstől a teljes életútjukon keresztül motiválja megyénk polgárait. A vidéki szolgáltatások, ellátórendszerek megerősödése és a közösségek önszervező, öngondoskodó és együttműködési készségének kibontakoztatása nemcsak a fiatalok, gyermekes családok helyben maradását segíti elő, hanem javítja a munkába állás esélyeit, és a turizmusban is megnövekedett tartózkodási időt eredményez.”²**

¹ Kecskemét Megyei Jogú Város Településfejlesztési Koncepciója. Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlésének 227/2014. (IX.4.) közgyűlési határozata által elfogadott végleges változat. Kecskemét : Kecskeméti Városfejlesztő Kft., 2014.

http://kecskemét.hu/doc/településfejlesztési-koncepció_0.pdf (2017. december 19.)

² Bács-Kiskun 2020. Bács-Kiskun megye területfejlesztési koncepciója. Kecskemét, 2014. szeptember

<http://www.bacsiskun2020.hu/files/bkm2020program.pdf> (2017. december 19.)

Gyerekek

Stratégiai kapcsolódás:

- *1991. évi LXIV. törvény a Gyermek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény kihirdetéséről*
- *Legyen jobb a gyermekeknek!” Nemzeti Stratégia (2007-2032)*
- *1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról*
- *Gyermekek és serdülők egészségének és fejlődésének európai stratégiája (Egészségügyi Világszervezet)*
- *Nemzeti Gyermek- és Ifjúságbiztonsági Akcióterv (2010-2019)*

Könyvtárunk szlogenje – *Katona József Könyvtár egy életen át!* – jól kifejezi azt a törekvésünket, hogy valamennyi korosztály számára kínálunk tartalmas szolgáltatásokat a babáktól az időskorúakig.

Kiemelt célcsoportot jelentenek a három éven aluliak és családjaik. A babák egy olyan tudatos olvasótábor építést jelentik, amely megalapozhatja sokak esetében az életen át tartó folyamatos könyvtárhasználatot. Tartalmas bababarát szolgáltatásaink a kicsik érzelmi, értelmi fejlődését segítik, ugyanakkor lehetőséget kínálnak a kismamáknak is a tapasztalataik kicserélésére, játékos tanulásra, közösségi élmények megszerzésére. Arra törekszünk, hogy egyre több helyen eljussunk a nehéz sorsban élő családokhoz is. Nekik különösen nagy szükségük van arra, hogy a sokszor ingerszegény környezetből ki lehessen mozdítani a fiatal szülőket gyermekeikkel együtt.

Rendszerezsek az óvodai és iskolai csoportok könyvtárlátogatásai. Gyermekkönyvtáros kollégáink az iskolák pedagógusaival szoros együttműködésben, a tanév rendjéhez igazodva alakítják ki az éves könyvtárlátogatások tervét. 2018-ban 522 foglalkozást tartottunk a 14 éven aluliaknak.

Népszerűek közösségi játékaink – *Legyél te is Kölyökolvasó!*, *Barátunk a természet*, *Táltospróba*, *4 for Europe* – 6-18 éves résztvevői azonos érdeklődés alapján szerveződnek kiscsoportokba az ország számos településén.

Több olyan oktatási intézménnyel állunk kapcsolatban, ahol az átlagoshoz képest magasabb a ***hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek száma és aránya***. Az ingerszegény családi környezetben élő iskolások számára különösen fontos, hogy minél több megerősítést,

pozitív motivációt kapjanak a tanuláshoz, ismeretszerzéshez. Például az **Autizmus Centrumban tanuló gyerekek** iskolai oktatásának fontos célkitűzése, hogy elérjék a képességeik alapján elvárható legmagasabb szintű önállóságot, képesek legyenek szabadidejük önálló szervezésére. Az iskola pedagógiai programjában kiemelt szerepet kap az életen át tartó tanulásra való felkészítés. Ebben vagyunk segítségükre évek óta.

Érzékenyítő programok

Könyvtárunkban rendszeresek azok az események, amikor sérült emberekkel személyesen találkozhatnak és beszélgethetnek a gyerekek, fokozott figyelmet irányítva egymás elfogadásának fontosságára, az előítélet-mentességre. Ebben a munkában együttműködő partnerünk a *Magyar Vakok és Gyengénlátók Bács-Kiskun Megyei Egyesülete*, a *Bács-Kiskun Megyei Jelnyelvi Tolmácsszolgálat* és az *Értelmi Fogyatékosok Nappali Intézménye*. Ezeket az alkalmakat a pedagógusok és a szülők egyaránt igen hasznosnak tartják.